

Obnova Jeruzaléma

Převod materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
39

Téma

Pán Bůh pomáhá a dává sílu obnovit pobožené místo.

Cíle

- Děti si uvědomí, že obnova něčeho zničeného není snadná.
- Děti přemýšlejí, co dělat, když se mi někdo posmívá.
- Děti uslyší, že v obnoveném městě bylo důležité opřít slavit bohoslužby.
- Děti diskutují, v čem a jak se ne/vymezovat vůči svému okolí (starší).

Pro učitele

Biblický text: Neh 1 a 2; 4,1-11; 8,1-3

Výkladové poznámky

Výkladové poznámky si přečtete u předchozí úlohy, příběhy spolu hodně souvisí. Zde je pouze několik poznámek k Nehemjášovi a obnově hradeb:

- Po Kýrově ediktu (538 př. n. l.) se část Judejců vrátila z babylonského zajetí do své rodné země a obnovili chrám. Hradby města ale obnoveny nebyly.
- Hradby města vymezují a chrání. Opevněné město je také obrazem bezpečí, které poskytuje Hospodin (Jr 4,5).
- Brány jeruzalémské byly důležitým místem komunikace, zvěstování slova Hospodinova, chval, radosti, po obnovení jeruzalémských bran se zde čte Zákon.
- Nehemjáš je vrchním úředníkem Artaxerxa. Je to vysoká funkce, král mu plně důvěřuje.
- K Nehemjášovi přijde poselstvo z Jeruzaléma. Vypráví mu o neutěšeném stavu města Božího, hradby jsou pobořeny, brány zničeny ohněm. Judejci, ti, kteří v zemi zůstali, i ti navrátilí, jsou teďem posmíchu.
- Nehemjáš poté, co zprávu uslyší, několik dní truchlí, postí se a modlí. Rozumí stavu města jako trestu Božímu za neposlušnost lidí. Prosí o odpuštění. Poté jde ke králi a žádá, aby smělo být město a hradby obnoveny. Král mu povolí, aby do Jeruzaléma jel a obnovu začal organizovat. To naráží na odpor nepřátel, posmívají se, narušují stavbu.
- Nehemjáš opustí své „teplé místo“, dobré postavení u královského dvora a jde pomáhat lidu, ze kterého pochází. Jméno Nehemjáš znamená „Potěšil Hospodin“.
- Nehemjášovi se podařily tři věci:
 1. Judsko se stalo samostatnou provincií, Nehemjáš byl pak jejím místodržitelem.
 2. Jeruzalém byl opevněn a stal se tak srdcem nové provincie.
 3. Lid byl tak zajištěn proti nepřátelům zvenčí. Tak mohlo dojít i k očištění a obnově náboženství a vztahu k Pánu Bohu. V rodinách, v obci i v chrámu.

- Neh 8: Když bylo m?sto dostav?no, hradby a brány obnoveny, lid se shromáždil a kn?z Ezdráš ?etl z Mojžíšova zákona. D?ležitá v obnoveném m?st? je obnovená bohoslužba.

Úskalí

Viz p?edchozí úloha, zvl. je zde úskalím vymezení a uzav?enost. Na poexilním Izraeli vidíme, že p?vodní otev?enost je vyst?ídána ezdrášovskou uzav?eností. Tím však není zrušen smysl slavnosti stánk?. A p?edevším biblické texty v té dob? redigované (a to byla v?tšina starozákonních knih) akcentují skryt? i naprosto zjevn? pov?domí, že vyvolený lid je tu jako požehnaný k požehnání druhým.

Odkazy

Linden, Nico ter: Zem? pod duhou

Biblický atlas (str. 88-91)

Pro d?ti

P?edškolní d?ti

Byli jste n?kdy na n?jakém zámku nebo hrad?? V paláci? T?eba o prázdninách...

M?žeme d?tem ukázat n?jaké obrázky paláce nebo zámku.

Jak to na zámku chodí? Kdo tam žije, kdo tam pracuje? Znáte pohádky...

Byli jste n?kdy na n?jaké z?ícenin?? Jsou n?kde ve vašem okolí zbytky hradeb?

M?žeme d?tem ukázat obrázek n?jakých ruin nebo z?íceniny. Dát to do kontrastu s krásným palácem nebo zámkem.

V bohatém paláci v Babylónii žije mocný král. Jedním z jeho služebník? je Nehemjáš, potomek žid?, kte?í sem kdysi p?išli z Izraele. Nehemjášovi král d?v??uje, v??í, že by mu nedal k jídlu nic nedobrého nebo otráveného. Za tímto váženým Nehemjášem p?ijdou lidé zdaleka. Špinaví, uchození, unavení. Nehemjáš je rád vidí. Jsou to jeho p?íbuzní, také židé. P?išli mu ?íct, jak to vypadá v Jeruzalém?, jejich m?st?. M?sto je pobo?ené. Máme tam hodn? nep?átel. Posmívají se nám. Že chodíme do našeho nového kostela.

Nehemjášovi to nedá spát. Jde za králem a poprosí ho, aby ho pustil, chce pomáhat m?sto obnovit.

Nehemjáš odejde do Jeruzaléma a za?nou opravovat hradby. Nep?átel mají hodn?, sm?jí se jim, snaží se jejich dílo bo?it. Nakonec musí stav?t jen jednou rukou. Ve druhé drží me?, aby se mohli bránit. Zkuste, jaké to je – stále v jedné ruce n?co držet (nap?. sklenici vody), druhou se snažit n?co d?lat.

Hra: V jedné ?ásti místnosti (nebo zahrady, lesa...) je materiál ke stavb? (nap?. dřev?né kostky nebo Lego, papírové krabice...), d?ti musí kostky získat, po jedné je pronést p?es „nep?átelské území nebo hlídky“. Ve vyzna?eném území (kruhu) mají z kostek n?co postavit. Další hry jsou v oddíle „p?esah“.

Pom?cky: Obrázky paláce; obrázky z?íceniny nebo ruin m?sta.

Mladší školní d?ti

Nedaleko chrámu si na velkém náměstí u Ovčí brány hrály děti. Judit skákala s kamarádkami přes švihadlo a Tobiáš pouštěl draka, ale moc se mu to nedařilo, foukal málo vítr. A vtom přišli vojáci. Napochodovali náhle branou do města, vojáci z daleké země. Všelicos pokřikovali, ale děti jim nerozuměly ani slovo, protože vojáci mluvili cizí řečí. Bylo ale zřejmé, že už si nesmí dál hrát. Musely se opustit: „Zmizte!“

Judit s Tobiášem šli stejným směrem. Bydleli kousek od sebe. Cestou potkali ještě mnohem víc vojáků, kteří uráželi přišli Vodní branou.

Juditina maminka už na ně čekala ve dveřích. Plakala. „Proč pláčeš?“ zeptala se Judit.

„Musíme odtud odejít,“ odpověděla maminka, „musíme do vyhnanství.“

„Co to je, vyhnanství?“ ptala se Judit.

„Musíme opustit svou zemi,“ vysvětlila maminka. „Tihle muži tu tebe chtějí vládnout a my musíme jít do Babylonie. Do země, odkud přišli ti vojáci.“ ... (viz začátek vyprávění v minulé úloze).

Dalšího dne vyrazili. Vpředu i úplně vzadu šli vojáci s meči a oštěpy. Nikdo se nesměl pokusit o útěk. Judit s Tobiášem seděli na kárce, Judit držela na klíně panenku a Tobiáš lyru Juditina otce. „Drž ji dobře,“ nakázal mu. Tobiáš myslel na nového draka, kterého si v Babylonu vyrobí. Bude větší a trochu jiný.

Tatínkové táhli vozík, maminky nesly zavazadla, která se na voz nevesla. Strýček Ben tlačil zezadu. Děti si všimly, že se někdy otočil zpátky. V dálce na kopci ležel Jeruzalém a těpytil se svými bílými domy na sluníčku. A nahoře nad městem se tyčil chrám, dům Pánů, ten docela opuštěný.

„Sbohem, chráme,“ loučil se strýček Ben. Jako by chrám byl někdo a ne něco. „Sbohem, chráme.“ A dětem řekl: „Tento pohled si dobře zapamatujte, na naše svaté město a na náš svatý chrám. Já se sem asi již nikdy nevrátím. Ale jednoho dne – možná budete už tak staří, jako jsem já teď – se sem vrátíte vy. Tomu pevně věřím. (Začátek knihy Země pod duhou.)

Tak to bylo před mnoha lety. Judejci byli odvedeni do vyhnanství. I s dětmi. Po Kýrově ediktu, králově povolení, se mohli vrátit. První, co ve městě postavili, byl chrám (viz minule). Město ale zůstalo v ruinách, nemělo hradby, brány byly zničené ohněm. Bylo tady spousta nepřátel, Judejci se posmívali, posmívali se i Pánu Bohu.

Z Jeruzaléma vyrazilo poselstvo zpátky do Babylonie. Tady u královského dvora žil Nehemjáš. Byl psovedm Žid. Měl u krále vysoké postavení, král mu zcela důvěřoval, proto byl Nehemjáš vrchním úředníkem, který nosil králi jídlo a pití.

Poslové z Jeruzaléma si nechali Nehemjáše zavolat a popsali mu, v jakém je Jeruzalém stavu. Město je pobožené. Máme tam hodně nepřátel. Posmívají se nám. Že chodíme do našeho nového kostela, že věříme v Pána Boha.

Nehemjášovi to nedá spát. Jde za králem a poprosí ho, aby ho pustil, chce pomáhat město obnovit. Král povolí. Sepíše doporučující listy.

Nehemjáš odejde do Jeruzaléma. Nejdříve potají v noci obchází město a zkoumá jeho stav. Je to žalostné. Hradby jsou pobožené, nachází tu i různé cizí věci a amulety. Pobožené hradby ukazují i poboženou víru.

Judejci začnou hradby opravovat. Nepřátel mají hodně, ti se jim posmívají, snaží se jejich dílo bořit. Nakonec musí stavět jen jednou rukou. Ve druhé drží meč, aby se mohli bránit. Pak se rozdělí na dvě skupiny. Vždy jedna staví a druhá je na stráž.

Konečně jsou hradby obnoveny. V bránách se mohou zase scházet lidé.

Před bránu, která se jmenuje Vodní, je sezváno velké shromáždění. Dopředu půjde kněz Ezdráš a drží v ruce knihu. Mojžíšův zákon. Začne předčítat. Slaví se bohoslužby.

Město je obnoveno díky pomoci Pána Boha. Nehemjáš se hodně modlil. Než do Jeruzaléma přišel i potom, když se stavbu snažili zhatit nepřátelé. Pane Bože, odpusť, že jsme na tebe zapomněli. Pomoz nám to město postavit. Abychom tady mohli žít v bezpečí. Abychom se tady taky mohli scházet v chrámě, modlit se, mluvit o tobě.

Možná ta Nehemjášova modlitba ještě pokračuje: Nechceme ty brány zavírat a mít město jen pro sebe. Ale chť bychom, aby ti, kdo přijdou, věděli, že to je tvoje město.

Starší dítě

K čemu jsou dobré hradby? Máme nějaké kolem sebe? Je dobré je mít? Co je potřeba si chránit? Kdy, pro a čemu být naopak otevřený?

(Viz „úskalí“ popsané u minulé úlohy: knihy Ezdráš a Nehemjáš zděrazňují vymezení Judejců vůči ostatním; jiné části Bible jsou otevřenější, např. Jonáš; od Abrahama se stále znovu opakuje „budeš požehnáním pro ostatní“.)

Přečtěte si text Neh 1 a odpovězte:

Proč přicházejí poslové za Nehemjášem?

Jaká je Nehemjášova první reakce?

Jaké je Nehemjášovo zamětnání?

Na koho se Nehemjáš odvolává?

(Připravte si další otázky nebo větě formulujte jako výroky pravdivé a nepravdivé a po vyprávění hrajte s dětmi „trén moudrost a hlouposti“.)

Vědí vaši spolužáci nebo kamarádi, že chodíte do kostela? Směje se vám kvůli tomu někdo? Komu si můžete postěžovat? Jak by člověk mohl někomu v takové situaci pomoci?

Přesah

Hra (z minulé úlohy): Obnova chrámu, obnova Jeruzaléma. Můžeme hru hrát a přitom mluvit o minulé úloze a jak to teď pokračuje. Přip. hru doplnit o stavbu hradeb. Stavba je přerušována (doplnit různé úkoly), např. v určité části herního plánu se postupuje jen o polovinu políček (polovina dělníků vždy stavěla a polovina hradby bránila).

Poslat zprávu: Hra „autobus“. Dvě skupiny dětí, drží se za ruce. Z každé skupiny ten první sleduje, zda na minci padne panna nebo orel. Na jedno z těchto dvou znamení co nejrychleji vyšle signál (zmáčkne ruku souseda). Padne-li znamení opačné, signál se neposílá. U kterého družstva signál dojde na konec děje, má bod, poslední člověk s posouvá na první místo (toho, kdo vysílá signál). (Poslové z Judska „vyslali signál“ k Nehemjášovi, zpráva k němu správně došla a on správně zareagoval.)

Pohyb v tichosti (Nehemjáš p?išel do Jeruzaléma a v noci tiše obešel m?sto, aby zjistil jeho stav): Hledání n? koho poslepu (podle zvuk?) – d?ti sedí v kruhu, jeden uprost?ed má zavázané o?i, ?ekne, kdo si má vym?nit místa, p?i vým?n? se snaží podle zvuk? n?koho z nich chytit.

Nebo „ptá?ku pípni“ („Nehemjáši, dupni si“).

Hra „kohoutí zápas“ – ve vymezeném kruhu jsou dv? podobn? velké d?ti, musí stát na jedné noze, mají svázané ruce, jeden se snaží druhého vytla?it z kruhu. Podobn? se museli Izraelci bránit p?i obnov? Jeruzaléma.

Stavba hradb z kostek (nebo jiného materiálu), ale ke stavb? je možno nap?. používat jen nohy nebo p?itom v jedné ruce držet sklenici plnou vody apod.

D?ležitá v obnoveném m?st? je obnovená bohoslužba. Tento motiv n?jak „promítn?te“ do p?ipravovaných aktivit. Nap?. do stav?ného m?sta musíte také p?inést Bibli apod.

Vypráv?ní o posm?chu – ale s jiným biblickým p?íb?hem:

(Medv?d aneb Co d?láš v ned?li dopoledne?)

Anežka se mraží.

Co se stalo, Anežko?

Oni se mi sm?jí! Anežka nemá daleko k plá?i.

Domlouvali jsme se, že p?jdeme s d?tmi do kina. A že nejlepší to bude v ned?li dopoledne. Já jsem ?ekla, že to chodíme do kostela. No a oni se za?ali smát. Hlavn? Petr a V?rka. Pro? tam chodím a že ten Pán B?h stejn? není. A co tam v tom kostele d?láme... Mn? se jim to povídat nechce, akorát by se smáli ješt? víc. Petr si kleknul a sepnul ruce, jako že se modlí, a p?itom se hrozn? smál.

Jsou hloupí, Anežko. Lidi, když n??emu nerozum?jí, tak se aspo? posmívají. Víš, jak to bylo s Goliášem, ne?

To vím, David ho zabil. Mám se taky nau?it st?ílet? ptá se Anežka. Ale stejn? byl David dobrý, že se trefil. P?itom v?bec nebyl voják.

Víš, co David d?lal p?edtím? zkouší maminka.

Pásl ovce. Ale p?i tom se p?ece nest?ílí, ne?

Musíš ty ovce hlídat a chránit. Vždycky je p?epo?ítat, jestli se n?jaká neztratila. Pastý? nem?že celý den ležet pod stromem a pospávat. Sleduje, co se d?je. Najednou David vidí, že ovce beží a utíkají jak splašené. Rozb?hl se tam podívat. Medv?d!

A to se David nebál? ptá se Anežka.

Bál, nebál. Vzal h?l a na medv?da se vrhl. Ovcí mu vyrval z tlamy a medv?da ubil. Ješt? se ove?ku poda?ilo zachránit. Jindy vzal David prak, vytáhl z kapsy kamínek a medv?da nebo lva na dálku trefil. Léta strávil David na pastv? s ovce?i a vícekrát je musel p?ed medv?dem nebo lvem ochránit. A když pak vid?l toho obra Goliáše, jak se vytahuje a posmívá lidem a Pánu Bohu, dlouho nep?emýšlel, sáhl do kapsy, dal kamínek do praku...

...a vyst?elil, dodá Anežka.

Tak. A te? – co s tím tvým kinem? Těžko se rozhoduje, vi?? Jsem ráda, že ti na neděli záleží. Dobře, že jsi d?tem o kostelu ?ekla. Máš odvahu jako David, když se postavil proti medvědovi. Když jednou p?jdeš v neděli do kina, tak to nevádí. N?co m? napadlo: p?íští m?síc budeme mít u nás v kostele divadlo. Myslím, že minule tady n?kte?í spolužáci od vás byli. Nebudeme na posm?váky st?ílet z praku, ale zkusíme je pozvat. N?kdy jsou lidi zv?daví, akorát se bojí p?ijít. (Vyprávění z ?eského bratra 9/2015.)

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Poutní píse?, Šalomounova. Nestaví-li d?m Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé. Nest?eží-li m?sto Hospodin, nadarmo bdí strážný. (Žalm 127,1)

Rituál

Každou postavu m?že provázet jedna píse?, kterou m?žete zpívat nebo její ?ást skandovat – u Nehemjáše navrhujeme *P?ij? již, p?ij? Duchu Stvo?iteli* (Svítá 278).

Okénko do bohoslužeb

Ukážeme džbán, talí? nebo p?llitr. Kdo nosí takové v?ci? Snažíme se dostat odpov?? „?íšník“. Kupodivu starozákonní ?íšníci d?lali i jiné v?ci (taky jezdili na zví?eti, stav?li hradby, modlili se... – pokud ale mluvíme s d?tmi p?ed odchodem do NŠ, spíš jim to nebudeme prozrazovat).

Modlitba

Pane Bože, d?kujeme, že žijeme v bezpečí a míru. Prosíme za lidi v pobo?ených m?stech, ve válce. Prosíme za ty, komu se n?kdo posmívá. Prosíme, abychom m?li odvahu se postavit za ty, komu se n?kdo posmívá.

Odkaz na pracovní list

[39 Obnova Jeruzaléma - st](#)

Odkaz na píse?

[B?h je záštita má \(SV23\)](#)

[Mír na zemi daruj nám \(EZ702\)](#)

[Pán B?h je síla má, všechna obrana má](#)

[Bojujte, bojujte dál, pohle?te jen, v dálce svítá](#)

[Sanctus \(SV295\)](#)

[N?kdo m? vede za ruku, když bojím se jít tmou](#)

Cílová skupina

[Mladší školní](#)

[P?edškolní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál p?ece nejdeme sami II \(Od Samuele k Šalomounovi + Od Elijáše k mesiášovi\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Nehemjáš 1–2](#)

[Nehemjáš 4,1–11](#)

[Nehemjáš 8,1–3](#)